

Niemand weet dat ik Repelsteeltje heet

In de strijd tegen belastingfraude kunnen tipgevers zeer waardevol zijn; anonimiteit moet tipgevers stimuleren om informatie te delen. Het geheimhouden van de identiteit van tipgevers kan echter grote gevolgen hebben, zo blijkt uit een recente uitspraak van Hof Arnhem-Leeuwarden.

In 2009 meldt zich een tipgever bij de FIOD-ECD die zegt over informatie te beschikken over Nederlandse zwartsparenders. De Belastingdienst komt met hem overeen dat hij tegen betaling informatie verstrekt en dat de Belastingdienst zijn identiteit geheimhoudt. Op basis van die informatie krijgt X navorderingsaanslagen opgelegd. Hij gaat in bezwaar en beroep. Na zijn overlijden zetten de erven X de procedure voort. De geheimhoudingskamer van rechtbank Gelderland oordeelt in 2012 dat de naam van de tipgever aan de erven X moet worden onthuld. De inspecteur weigert dat. De rechtbank oordeelt in 2013 dat belanghebbenden niet in hun procesbelang zijn geschaad, het beroep is ongegrond.

Omdat de inspecteur berust in de uitspraak van de geheimhoudingskamer, staat daarmee volgens het Hof vast dat de inspecteur de identiteit van de tipgever moet onthullen. De inspecteur blijft echter weigeren. Dit acht het Hof onrechtmatig en vernietigt de navorderingsaanslagen. Anders dan de rechtbank oordeelt het Hof dat belanghebbenden in hun procesbelang zijn geschaad.

Betrouwbaar?

De vraag of de informatie van de tipgever in deze zaak juist is, kan niet los worden gezien van de vraag wie de tipgever is en of hij betrouwbaar is, dan wel of de informatie over X betrouwbaar is. De informatie is in feite niets meer dan een verklaring van de tipgever en kennelijk niet rechtstreeks afkomstig van de bank. De Belastingdienst heeft – in afwijking van het beleid – niet onderzocht hoe de tipgever de informatie heeft verkregen. De erven X hebben er belang bij het

onderzoek zelf uit te voeren en de naam van de tipgever is daarbij onontbeerlijk. Dat de inspecteur gebruik mag maken van informatie die tegen betaling is verkregen, houdt niet in dat de rechtmatigheid van het gebruik van die informatie vaststaat. De inspecteur heeft de rechtsorde ernstig geschonden, aldus het Hof.

Volgens de belastingambtenaren moet de naam van de tipgever verborgen blijven, omdat hij anders gevaar loopt. Het Hof ziet dit anders: de vraag of een belastingambtenaar als getuige een verschoningsrecht toekomt kan niet los worden gezien van de vraag of er gewichtige redenen bestaan om rechtmatig te weigeren informatie te openbaren. Is daarvan geen sprake, dan kan de inspecteur zich niet meer beroepen op zijn geheimhoudingsplicht. Dat geldt ook voor andere belastingambtenaren die zich beroepen op een van die geheimhoudingsplicht afgeleid verschoningsrecht.

BRON: Hof Arnhem-Leeuwarden, 3 februari 2015, nrs. 1300748 t/m 1300760, ECLI:NL:GHARL:2015:645

▶ Namen (niet) noemen kan grote gevolgen hebben: Repelsteeltje scheurt zichzelf in tweeën als de koningin zijn naam noemt; de inspecteur weigert. Het Hof verbindt hieraan de zwaarste consequentie door de aanslagen te vernietigen. Haaks hierop staat het kennelijk bij het ministerie van Financiën heersende gedachtegoed dat in de (gerechtvaardigde) strijd tegen belastingfraude (bijna) alles is geoorloofd, zelfs het negeren van rechterlijke bevelen. De staatssecretaris heeft cassatie ingesteld. ◀

‘De vraag of informatie juist is, kan niet los worden gezien van identiteit tipgever’